

Tid Tisdagen den 19 november 2019 kl. 17.00 – 17.30
Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset
Justering Fredagen den 29 november 2019, §§ 1-8, 12-14, 17-19

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Tisdagen den 19 november 2019, §§ 9-11, 15-16, 20

Katarina Luhr

Jakob Sahlin

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Katarina Luhr (MP) ordföranden

Torbjörn Erbe (M)
Jonas Nilsson (M)
Christoffer Jönsson (L)
Gunnar Caperius (C)
Jakob Sahlin (S)
Urban Emson (SD)

Tjänstgörande ersättare:

Joel Tekle-Georgis (S)	för Emilia Bjuggren (S) vice ordföranden
Per Hagwall (M)	för Fritz Lennaård (M)
Sten Edebäck (M)	för Alexandra Grimfors (M)
Sinikka Suutari (S)	för Felix Antman Debels (S)
Rikard Warlenius (V)	för Arvand Mirsafian (V)
Maja Boström (C)	för Alva Holm Katsoulis (V)

Ersättare:

Mattias Hallberg (M)
Kristina Östman (V) §§ 9-20
Mona Wallsén (-)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Anna Hadenius, Timmie Aspelin, Christer Edvardsson, Kristine Fornander, Monika Gerdhem, Mikael Nyberg, Maria Svanholm, Emily Tjäder, Malin Täftefur samt borgarrädssekreteraren Martin Solberg och personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-18

§ 15**Motion om eleffektbristen i Stockholm av Emilia
Bjuggren (S)****Remiss från kommunstyrelsen**

Dnr 2019-9971

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 5 november 2019.

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Katarina Luhr (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L), Gunnar Caperius m.fl. (C) och Urban Emson (SD) föreslår (se beslutet).
- 2) Jakob Sahlin m.fl. (S) och Rikard Warlenius (V) föreslår att tillstyrka motionen, samt att därutöver anföra följande:

För cirka 1½ år sedan, den 11 juni 2018, skrev Svenska kraftnät till Stockholms stad att ”ytterligare uttag av el från det överliggande stamnätet redan idag inte är möjligt”.

Kapacitetsbristen innebär att staden tvingas tacka nej till företagsetableringar, att beslutade viktiga projekt såsom tunnelbaneutbyggnad och bostadsbyggande riskerar att stoppas samt att klimatomställning av de sektorer som kräver elektrifiering hindras. Detta är mycket allvarligt.

Det är därför glädjande att regeringen sedan motionen skrevs har samlat aktörerna och att de kommit fram till en överenskommelse. Det var precis det här som behövdes, och som vi därför drivit att staden ska ta initiativ till. Situationen är dock långt ifrån avklarad och miljöförvaltningens svar innehåller en del tveksamheter som vi vill uppmärksamma.

Förvaltningen skriver bland annat att vid extrema situationer kan Stockholm Exergi starta reservanläggningar så den totala elleveransen från bolaget blir cirka 550 MW. Detta stämmer inte. Även om anläggningarna skulle köras maximalt och gå

optimalt så finns fortfarande faktorer som minskar elleveransen. Några sådana exempel är att anläggningen som eldas med bioolja i Värtan är gammal och därför inte kan köras på maximal effekt, det finns vissa begränsningar i utmatningen till elnätet och anläggningarna i sig förbrukar en hel del av den el de producerar. I dessa 550 MW räknas elproduktion från kolkraftverket i Värtan in, vilket är missvisande eftersom kolkraftverket ska stängas år 2021. Fram till dess blandas olivkärnor in i kolet vilket är bra då det minskar den fossila kolanvändningen men det innebär också att effekten reduceras. Detta sammantaget gjorde att leveransen av el ut på elnätet under år 2018 var maximalt cirka 485 MW, inte 550 MW. Vid ”extrema situationer”, alltså när det blir riktigt kallt, minskar Stockholm Exergi därutöver sin elproduktion för att kunna producera mer värme. Det innebär att vid dessa ”extrema situationer” är leveransen från Stockholm Exergi ännu lägre än 485 MW.

Enligt överenskommelsen som regeringen lyckats få fram har Stockholm Exergi skrivit ett avtal med Ellevio där Exergi lämnar en produktionsgaranti på 320 MW under 12 år, mot att de får hjälp med att finansiera upprustningen av tre anläggningar: det gamla biooljeeldade kraftvärmeverket i Värtan samt två gasturbiner som idag i princip är skrotningsfärdiga. Det är möjligt för Stockholm Exergi att producera lite mer än 320 MW under vissa timmar, men bara om det inte är särskilt kallt (alltså inte under ”extrema situationer”) och om alla anläggningar fungerar som de ska. Men det är ingenting som de kan garantera, och ingenting som staden kan räkna med.

Stockholm Exergi kommer de kommande åren alltså att garantera 320 MW och Svenska kraftnät har en maxkapacitet till Stockholm på 1 525 MW. Det blir totalt 1 845 MW. Miljöförvaltningen skriver på flera ställen att effektbehovet nu är säkrat för tolv år framåt. Det är ett vågat uttalande. Enligt analyser av situationen från både Ellevio och Stockholm Exergi är det riktigt allvarligt redan under kommande vinter, och elanvändningen fortsätter att öka stadigt.

Förvaltningen skriver att användningen skulle ha varit maximalt 1 740 MW (år 2010). Det är ett tveksamt uttalande. Siffran verkar komma från beräkningar som inte tagit hänsyn till förlusterna i elnätet. Att den garanterade kapaciteten på 1 845 MW skulle räcka i tolv år eftersom ”så mycket eleffekt trots allt aldrig hittills efterfrågats” visar också att förvaltningen inte har förståelse för att det måste finnas

marginal mellan möjlig tillförsel och användning. Utan marginaler blir hela systemet oerhört känsligt för störningar.

Miljöförvaltningen lyfter också arbetet med att minska effektuttaget generellt samt vid tider med hög belastning. Det är ett bra och viktigt arbete. Det är dock viktigt att komma ihåg att effekttoppen endast kan sänkas med som mest cirka 200 MW genom att flytta användning från dag till natt. Det är en viktig åtgärd, men ger en begränsad minskning av effekttoppen.

Vi håller med förvaltningen om att det långsiktiga perspektivet för effektförsörjningen behöver lösas. Flera viktiga åtgärder lyfts, bland annat att Lövestaverket byggs för både värme- och elproduktion, att verket blir klart i tid och att Svenska kraftnäts utbyggnader av elledningar blir klara i tid. Här kan staden göra mer, till exempel samordna och snabba på stadens egna processer. Andra viktiga åtgärder är att fortsätta arbeta med energieffektivisering i stadens bestånd samt att arbeta för att minimera uppvärmning med direktverkande el. Vi håller med förvaltningen om att ett bidrag skulle behövas för att fasa ut uppvärmning med direktverkande el.

Samtidigt vill vi tillbakavisa påståendet att det främst är det långsiktiga perspektivet som behöver lösas. Även på kort sikt finns stora utmaningar, även om regeringens frambringade överenskommelse är ett mycket viktigt steg på vägen.

Vår slutsats är att staden måste göra mer för att säkra effektbehovet på både kort och lång sikt. Grundproblemet till att vi hamnat i denna situation är att ingen aktör vill ta på sig ett övergripande ansvar, istället skyller olika aktörer på varandra. Vi förstår att staden inte har alla verktyg eller all rådighet över frågan. Det är det ingen aktör som har. Det är därför viktigt att någon samlar aktörerna för att tillsammans komma fram till lösningar på både kort och lång sikt, där alla aktörer är med och bidrar utifrån sina perspektiv. Att regeringen tog initiativ till detta är mycket bra. Staden borde gjort detsamma. När ett viktigt steg nu är taget av regeringen behöver staden ta vid och fortsätta detta viktiga samordningsarbete.

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag som stöds av ordföranden Katarina Luhr (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L), Gunnar Caperius m.fl. (C) och Urban Emson (SD).

Reservation

Jakob Sahlin m.fl. (S) och Rikard Warlenius (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt gemensamma förslag.

Vid protokollet
Timmie Aspelin